

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-273/18-T

Název	Základní škola Bruntál, Jesenická 10
Sídlo	Jesenická 10, 792 01 Bruntál
E-mail	reditel@1zsbr.cz
IČ	00852805
Identifikátor	600131793
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Marcela Žáková
Zřizovatel	Město Bruntál
Místo inspekční činnosti	Jesenická 10, 792 01 Bruntál
Termín inspekční činnosti	13. 2. 2018 – 15. 2. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Bruntál, Jesenická 10 (dále „škola“) je sídlištní základní školou pavilonového typu. Sdružuje základní školu s jednou třídou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, školní družinu a školní jídelnu. Zaměřuje se na rovnoměrný vývoj osobnosti žáků s důrazem na environmentální výchovu a zdravý životní styl.

K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 669 žáků ve 29 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit téměř na 96 %. Zájmové vzdělávání bylo poskytováno 179 účastníkům v 6 odděleních školní družiny, její naplněnost je téměř stoprocentní. Zájem zákonných zástupců o vzdělávání svých dětí ve škole roste.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy je realizováno na dobré úrovni. Ředitelka školy (dále „ředitelka“) ve své funkci efektivně využívá své pedagogické zkušenosti a manažerské dovednosti. Uplatňuje demokratický styl řízení založený na otevřené konstruktivní komunikaci s pedagogickými pracovníky i dalšími aktéry vzdělávání. Systematicky a cílevědomě naplňuje reálnou střednědobou koncepci rozvoje školy, která vychází z velmi dobré znalosti prostředí školy a odráží zájmy rodičů a záměry zřizovatele. Cíle a priority rozpracované do ročních plánů reagují na trendy a právní změny ve vzdělávání a reflektují potřeby žáků i pedagogů (inkluzivní vzdělávání, Sfumato, Comenia Script, Hejného metoda). Realizace koncepčních záměrů je dobře patrná ve všech činnostech školy (např. inovace školního vzdělávacího programu, rozšíření poradenského týmu, podpora vzdělávání žáků, rozvíjení partnerských vztahů). Účinnost řídicích mechanismů je podporována funkční organizační strukturou. Účelné delegování kompetencí na dvě zástupkyně ředitelky školy, předsedy metodických sdružení a předmětových komisí, členy poradenského týmu a třídní učitele zajišťuje plynulé fungování školy. Efektivitu řízení zvyšují pravidelná jednání pedagogické rady, provozní porady a jednání v pracovních skupinách, jejichž prostřednictvím se pedagogové podílejí na chodu a rozvoji školy.

Komplexní kontrolní činnost poskytuje ředitelce souhrnný přehled o kvalitě výchovně vzdělávacího procesu. Účinným nástrojem kontroly úrovně výuky je plánovaná hospitační činnost vedení školy vycházející z předem stanovených priorit (např. noví učitelé, metody a formy výuky, interakce žáci a učitelé, účinnost práce asistentů pedagoga). Systém hospitací, jenž zahrnuje rozhovory před a po hospitacích, vede učitele k sebereflexi, slouží rovněž jako nástroj k přímému pedagogickému vedení vyučujících. Vzájemné hospitace učitelů jsou z organizačních důvodů realizované v menší míře a mají zejména inspirativní a motivační funkci (začínající učitelé, nové metody výuky).

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují rozvíjené partnerské vztahy. Stěžejními partnery jsou zákonní zástupci žáků, kteří se prostřednictvím Spolku přátel ZŠ Bruntál, Jesenická zapojují do chodu školy a pomáhají při organizování či finančním zabezpečení školních a mimoškolních aktivit. Dobrá je i spolupráce se zřizovatelem, který se podílí např. na zlepšování materiálních podmínek školy. Spolupráce s dalšími subjekty je efektivně využívána při realizaci školních vzdělávacích programů a primární prevence.

Výsledkem koncepční řídicí práce ředitelky je pedagogický sbor s vyváženou věkovou strukturou. Výchovně vzdělávací proces k termínu inspekční činnosti zajišťovalo 52 pedagogických pracovníků (učitelé, vychovatelky a asistenti pedagoga), pět z nich nespĺňuje zákonem stanovené podmínky odborné kvalifikace, dvě učitelky si doplňují vzdělání příslušným studiem. Scházející odborná kvalifikace pedagogů neměla zásadní dopad na kvalitu sledovaného vzdělávání. Začínajícím nebo nově přichozím učitelům je

poskytována dostatečná metodická i organizační podpora (konzultace s uvádějícím učitelem, spolupráce s vyučujícími v metodických orgánech).

Plánované další vzdělávání pedagogických pracovníků zohledňuje potřeby školy a zájem pedagogických pracovníků, zahrnuje systematické vzdělávání učitelů jako týmu i profesní růst jednotlivců. Vedení školy si uvědomuje, že vysoký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách zvyšuje náročnost práce učitelů. Proto mezi prioritní oblasti dalšího vzdělávání patří zejména oblast společného vzdělávání a inovativní formy a metody výuky, dále prevence sociálně patologických jevů i komunikace v cizím jazyce. Předávání poznatků a zkušeností ze vzdělávacích akcí podporuje vzájemnou komunikaci i týmovou spolupráci pedagogů a projevuje se v kvalitě vzdělávacího procesu. Prestiž některých vyučujících zvyšuje vykonávání dalších pracovních aktivit (vedení pěveckého sboru, flétnového souboru a sportovních kroužků). Odborný růst učitelů pozitivně obohacuje i partnerská spolupráce s Ostravskou univerzitou a zapojení školy do mezinárodních projektů (Visegrad). Na vlastní profesní růst klade důraz i vedení školy a systematicky se účastní potřebných vzdělávacích akcí.

Vzdělávání žáků škola realizuje podle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) vypracovaného dle příslušného rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program školní družiny je součástí ŠVP pro základní vzdělávání. Výuka anglického jazyka probíhá od 3. ročníku, od 7. ročníku se vyučuje ruský jazyk. Komunikační dovednosti žáků jsou od 8. ročníku dále rozvíjeny prostřednictvím volitelného předmětu konverzace v cizím jazyce. Na vzdělávací obsahy jednotlivých předmětů navazují četné školní a mimoškolní aktivity (projekty, besedy, exkurze, zájezdy), které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků. Zaměření školy podporují i další aktivity, jako jsou např. projekt PŘÍRODA, pořádání městských a školních kol soutěží ve florbalu, volejbalu, Skotské hry propojené s anglickým jazykem, mimoškolní akce a zájmová činnost.

Materiální a finanční podmínky umožňují realizaci ŠVP na očekávané úrovni. Vícezdrojové financování je vhodně doplňováno získáváním dalších finančních prostředků managementem školy (např. granty, projekty, finanční podpora Spolku přátel ZŠ Bruntál Jesenická). Realizované rekonstrukce a úpravy (např. rekonstrukce sociálních zařízení, vybudování herních prostor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, výměna oken, odstraňování radonové zátěže, oprava podlahy tělocvičny, zřízení čtenářského a anglického klubu, žákovské knihovny, samostatných prostor speciální třídy, modernizace odborných učeben) přispěly k dalšímu rozvoji školy. Vedení školy efektivně využívá všechny dostupné prostory budovy školy. Vzdělávání na prvním stupni probíhá ve třídách s hracím koutkem, na druhém stupni v kmenových učebnách a odborných učebnách. Výuka je podporována využíváním informačních a komunikačních technologií včetně rozmanitých didaktických pomůcek. K relaxaci i k výuce žáci využívají venkovní prostory školy (multifunkční hřiště a atletický ovál s umělým povrchem, venkovní učebna, atrium s herními prvky, venkovní tabulí a lavicemi). Škole se daří rovněž vytvářet dobré materiální podmínky pro činnost školní družiny, která pro svou činnost má vlastní prostory, a mimoškolní aktivity. Pro velký zájem ze strany rodičů o vzdělávání ve školní družině je s platností od příštího školního roku navýšena její kapacita.

Škola svými aktivitami vede žáky ke zdravému životnímu stylu. Žáci se zúčastňují akcí (např. vitamínové dny), kde mají možnost ochutnat, ale také sami si vyrobit pokrmy z různých druhů ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků. Aktivní v tomto směru je také školní jídelna. Podávaná strava je chutná, pestrá a odpovídá výživovým normám. Na vyžádání rodičů jídelna také připravuje pro žáky školní stravování v dietním režimu. Ve škole je bufet, který v době inspekční činnosti nabízel ovocné a minerální vody,

celozrnné pečivo, sortiment svačinek, různé druhy sušenek aj. Zdravý životní styl žáků podporuje škola i realizací sportovních aktivit (např. lyžařský kurz, výuku plavání, celoškolský sportovní týden) a zapojením do projektů (Ovoce do škol, Mléko do škol, EKO ŠKOLA).

Vzdělávání žáků se uskutečňuje v esteticky podnětném prostředí. K výzdobě tříd a chodeb jsou účelně využívány žákovské práce a didaktické materiály podporující motivaci žáků k učení. K větší bezpečnosti žáků přispívá zajištění celodenního dohledu služby a instalace videotelefonu u vstupu do budovy školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání na obou stupních základní školy vykazoval dobrou úroveň. Výuka probíhala v přátelské atmosféře, která podněcovala k učení a podporovala rozvoj zdravého sebevědomí žáků. Kvalitu výuky pozitivně ovlivňovaly pedagogické zkušenosti učitelů a metodická propracovanost většiny vyučovacích hodin. Převážná část sledovaných vyučovacích jednotek měla jasně definovaný cíl a přiměřenou dynamiku. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zdůraznění mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praxí. Náročnost učiva odpovídala věku a schopnostem žáků. Pedagogové vhodně využívali motivační funkci formativního hodnocení, formou povzbuzení oceňovali dílčí pokrok žáků a poskytovali jim dostatečný prostor pro vyjádření, dotazování i samostatnou práci.

Uplatňované výukové metody a formy na prvním stupni většinou vedly k rovnoměrnému zapojení žáků do výuky a jejich průběžné aktivizaci (např. práce s pracovními listy, individuální manipulace s didaktickou pomůckou). Vyučující kladli důraz na procvičování a upevňování učiva, poskytovali žákům zpětnou vazbu a vedli je k práci s chybou. Zájem žáků podpořili pozitivním formativním hodnocením, efektivním využitím dataprojektoru nebo interaktivní tabule a řešením příkladů z praktického života.

Učitelé na druhém stupni efektivně využívali tradičních forem a metod práce (frontální výklad, vysvětlování, řízený rozhovor). Názornost hodin zvyšovali účelným využitím didaktické techniky či vhodným výběrem didaktických pomůcek. Žáci byli vedeni k odvozování nových poznatků, logickému myšlení, prostorové představivosti, práci s různými zdroji informací.

Přínosné ve většině hospitovaných hodin bylo působení asistentů pedagoga, kteří koordinovali svou činnost s učiteli, poskytovali individuální podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, což zvyšovalo efektivitu vzdělávání. V menší části sledovaných hodin bylo časově nevhodné rozvržení aktivit žáků, které zapříčinilo absenci shrnutí probraného učiva v závěru vyučovací hodiny. Příležitost ke zlepšení mají vyučující druhého stupně rovněž v častějším využívání diferencovaných požadavků ve vztahu k individuálním potřebám žáků.

Sledovanou výuku ve třídě základní školy speciální zajišťovala speciální pedagožka a asistentka pedagoga. Učitelka i asistentka pedagoga nejčastěji využívaly individuální přístup k žákům, vyskytovala se také diferencovaná výuka. V hospitovaných hodinách byly zaznamenány prvky alternativní komunikace i strukturovaného učení, které podporují rozvoj komunikace žáků. Názorné učební pomůcky a didaktický materiál byl rovněž žákům předkládán. Na závěr vyučovacích hodin učitelka vedla žáky k sebehodnocení.

Zájmové vzdělávání probíhalo v příznivé pracovní atmosféře. Po vyučování měli žáci dostatečný prostor pro odpočinek i spontánní hru a pravidelně zařazovali venkovní pobyt. Školní družina umožňovala rovněž přípravu žáků na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází ze systematického a průběžného sledování prospěchu žáků a vyhodnocování potenciálních rizik školní neúspěšnosti. Informace o úspěšnosti žáků ve vzdělávání jsou zákonným zástupcům průběžně předávány prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách či individuálních konzultacích. Ke zjišťování individuálních výsledků vzdělávání škola využívá běžné interní nástroje, k posouzení úrovně naplňování výstupů školního vzdělávacího programu v 6. – 9. ročníku jsou zadávány čtvrtletní práce v českém jazyce a matematice. Dosahovanými výsledky se pedagogové zabývají v rámci metodických orgánů, výsledky analyzují a přijímají opatření ke zlepšení efektivity vzdělávání (např. procvičování gramatických jevů, řešení slovních úloh). Výsledky za jednotlivá klasifikační období projednávají pedagogické rady.

Funkční spolupráce všech zainteresovaných aktérů výchovně vzdělávacího procesu se pozitivně promítá do celkových i individuálních výsledků vzdělávání. V minulém školním roce 63,17 % žáků prospělo s vyznamenáním a osm neprospělo, sníženým stupněm z chování nebyl hodnocen žádný žák a počet pochval výrazně převyšoval napomenutí a důtky. Objektivní zpětnou vazbu o dosažené úrovni a kvalitě vzdělávání získává vedení školy prostřednictvím vnitřního i externího testování, jejichž výsledky vyučující v předmětových komisích analyzují a následně přijímají opatření, což vedlo mezi jiným ke zlepšení úrovně jazykové gramotnosti. U externího testování žáci školy dosahují průměrných výsledků v celorepublikovém srovnání.

Úspěšné adaptaci žáků 1. ročníku na nároky povinné školní docházky účinně napomáhá spolupráce s mateřskými školami (vzájemné návštěvy, zapojení do společných projektů, atd.). K bezproblémové adaptaci žáků při přechodu z prvního na druhý stupeň přispívá adaptační kurz a následné šetření klimatu ve třídách.

Výsledky vzdělávání jsou dlouhodobě pozitivně ovlivňovány funkčním systémem poradenských služeb. V rámci určených kompetencí úzce spolupracují dvě výchovné poradkyně, speciální pedagožka a školní metodička prevence. Vytvořený systém péče o žáky s potřebou podpůrných opatření zahrnuje včasnou informovanost pedagogů, pravidelnou spolupráci se zákonnými zástupci, vyhodnocované a upravované plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány či speciálně pedagogickou intervenci. Kariérové poradenství pomáhá žákům devátých ročníků a jejich zákonným zástupcům při výběru budoucího povolání.

Systematická prevence sociálně patologických jevů je realizována prostřednictvím programů primární prevence zaměřených především na šikanu, kyberšikanu, prevenci rizikového chování, trestní zodpovědnost, sexuální výchovu ve spolupráci např. se společnostmi PS Education, OPEN House, Policie ČR. Škola se pravidelně zabývá zjišťováním a vyhodnocováním klimatu ve třídách sociometrickým šetřením a výskytu rizikových aktivit žáků. Za poslední dva roky se škole podařilo výrazně snížit (o 30 %) neomluvenou absenci. Prevenci sociálně patologických jevů účelně doplňují školní i mimoškolní aktivity (exkurze, adaptační pobyty, nabídka zájmových útvarů) i vzdělávací obsahy některých vyučovacích předmětů, zapojení školy do programu EKOŠKOLA související s environmentálním vzděláváním, které patří mezi priority školy.

Škola vytváří motivační prostředí pro zapojení žáků do širokého spektra individuálních a týmových soutěží (vědomostní, umělecké, sportovní) a předmětových olympiád podporujících jejich zájem i nadání. Dosahované výsledky pravidelně vyhodnocuje a oceňuje. Zpětnou vazbu o úrovni jazykového vzdělávání získává škola úspěšným složením certifikovaných zkoušek Cambridge English přihlášených žáků.

Dlouhodobě se žáci školy umisťují na předních místech v pěveckých, recitačních, výtvarných, sportovních soutěžích a soutěžích zaměřených na environmentální výchovu (městská kola: 1. místo chlapců ve Florbalové lize žáků 1. stupně, 1. místo v ekologické soutěži, 2. místo ve vědomostní a dovednostní soutěži Šikulové; 2. místo v soutěži Ekologická škola v Moravskoslezském kraji, medailová umístění v oblastních kolech: recitační, pěvecké a sportovních soutěže).

Školní družina využívá vlastní hodnocení. Největší důraz je kladen na sportovní činnosti pro zvýšené tělesné zdatnosti žáků a zařazovány jsou také činnosti společenskovední, přírodovědné, dopravní, výtvarné a pracovní, kterými podporují vzdělávací a výchovnou činnost školy. Naplňování výchovně vzdělávacích cílů vyhodnocuje hodnocením verbálních i písemných výstupů jak jednotlivců, tak skupin a praktických činností jednotlivců. Nejlepší práce jsou vystaveny na chodbách školy a plní roli estetické výzdoby a nejúspěšnější žáci v soutěžích jsou odměňováni cenami.

Závěry

Hodnocení vývoje

- V personální oblasti došlo v roce 2012 ke změně na pozici ředitele školy.
- V oblasti materiálního zajištění vzdělávání byla ve spolupráci se zřizovatelem rekonstruována budova školy a modernizovány odborné učebny.
- V oblasti vzdělávání a výchovy žáků dochází k uplatňování inovativních metod práce (Hejného metoda, Sfumato, Comenia Script), zlepšení úrovně jazykové gramotnosti a k výraznému snížení neomluvené absence.

Silné stránky

- Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zavádění inovativních didaktických metod (Hejného metoda, Sfumato, Comenia Script).
- Prostorové podmínky školy pro vzdělávání žáků.
- Široké zapojení žáků do školních i mimoškolních aktiv.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Není plně kvalifikovaný pedagogický sbor.
- Příležitost ke zlepšení mají někteří vyučující na druhém stupni v časově vhodnějším rozvržení aktivit žáků, aby nedocházelo k absenci shrnutí probraného učiva v závěru vyučovací hodiny
- Příležitost ke zlepšení mají vyučující druhého stupně v častějším využívání diferencovaných požadavků ve vztahu k individuálním potřebám jednotlivých žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit hospitační činnost na uplatňování větší diferenciaci výuky vzhledem k potřebám jednotlivých žáků a na účinné rozvržení aktivit žáků ve výuce vzhledem k jejímu závěrečnému shrnutí a zhodnocení.
- Hledat cesty vedoucí k obnově vybavení učeben výpočetní techniky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 31. srpna 2018 odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2013, čj. 480/2013-ZŠ včetně dodatku č. 1 až 6, jehož součástí je i Školní vzdělávací program pro školní družinu
2. Školní řád s účinností od 1. 9. 2016 včetně dodatku č. 1 a 2
3. Plán práce školy 2017/2018
4. Hospitační činnost k termínu inspekční činnosti
5. Plán hospitační činnosti a kontrolní činnosti pro školní rok 2017/2018
6. Pedagogické dohledy 2017/2018
7. Organizační řád ze dne 1. 1. 2013
8. Zápisy z pedagogických a provozních porad ve školním roce 2017/2018
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2017/2018
10. Výroční zpráva o činnosti školy a hospodaření za školní rok 2016/2017
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosaženém vzdělání)
12. Dokumentace k výchovnému poradenství k termínu inspekční činnosti
13. Třídní knihy za školní rok 2017/2018 k termínu inspekční činnosti
14. Školní matrika základní školy k termínu inspekční činnosti
15. Přehledy výchovně vzdělávací práce vedené ve školním roce 2017/2018
16. Rozhodnutí o organizační změně ze dne 14. 2. 2018
17. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2017
18. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 22. 12. 2017
19. Rozvrhy hodin podle tříd a učitelů pro školní rok 2017/2018
20. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a požární ochrany
21. Tabulka – Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2016 ze dne 10. 1. 2017 a v roce 2017 ze dne 10. 1. 2018

22. Přípisy Krajského úřadu Moravskoslezského kraje: Výše ukazatelů v oblasti přímých výdajů na vzdělávání na rok 2016 ze dne 19. 10. 2016 a na rok 2017 ze dne 23. 11. 2017
23. Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2016
24. Dokumentace ke školnímu stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor

Mgr. Jan Szotkowski v. r.

Bc. Blanka Benčíčová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Benčíčová v. r.

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Ing. Hana Mařarová v. r.

V Ostravě 13. března 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Marcela Žáková, ředitelka školy

PhDr. Marcela Žáková v. r.

V Bruntále 19. března 2018